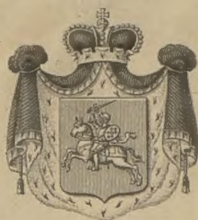
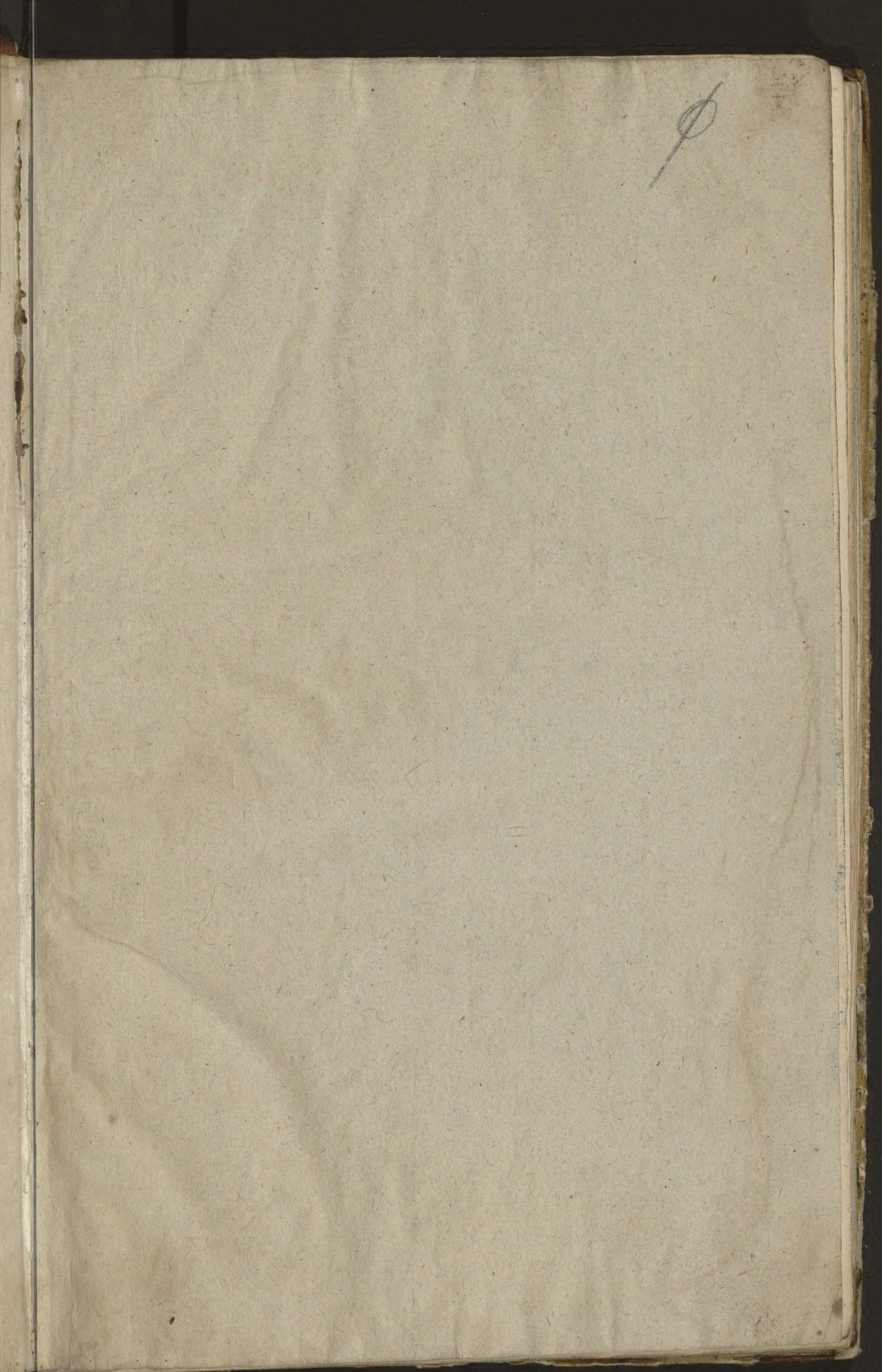

V
B
J
C

GŁOS
FRANCISZKA XAWEREGO
z *BŁESZNA*
BŁESZYNSKIEGO
POSŁA WOIEWODZTWA SANDOMIRSKIEGO
Na Sesyi Seymowey Dnia 16. *Mca Lipca Roku* 1793. *w Grodnie*
MIANY.

NAYIASNIEYSZY KROLU PANIE MOY MIŁOSCIWY!
NAYIASNIEYSZE SKONFEDEROW: RZPLITEY SEYMUIĄCE STANY!

Niewiem czy iest Polak, któregoby umysł na dniu wczorayszym po słyszanym Proiekcie Traktatu przez JW. Ambassadora Rossyyskiego Deputacyi od nas wyznaczoney podanym, i przeczytaney Nocie tegoż JW. Ambassadora żądaiącey nadania Deputacyi mocy do podpisania takowego Traktatu, przerażonym zupełnie nie został; wyrazić nie zdołam zgryzoty Duszy moiey, gdy tak nagłą i tak bliską spostrzegam zgubę Oyczyzny Naszey. Nie chciałem i niechcę nigdy należeć do takiey czynności, gdzie właśni Synowie własney Matki szarpiąc wnętrzności, wspoł Braci swoich z wieczystą hańbą Narodu Polskiego obcey przemocy zaprzedać ośmielaią się. Podiąłem się funkcyi Poselskiey w tych krytycznych czasach, kiedy wielu z Wspoł Ziomków moich, iedni z boiaźni utracenia maiątku, i exponowania osob swoich, drudzy nie chcąc bydź narzędziami zatracenia exystencyi Polskiey, usuneli się od tey posługi Publiczney, ktora od każdego Obywatela Kraiowi należy, podiąłem się mówię iedynie dla tego, iżbym okazał, że nie ten dopełnia powinność Cnotliwego Obywatela, ktoren w pomyślnych okolicznościach spieszy się do radzenia Oyczyznie swoiey, ale ten, ktoren nie odstępuiąc Jey w nayprzykrzeyszych momentach i naystrasznieyszych ciosach, w momencie mowię Jey skonania, chętnie przyimuie obowiązek na to, iżby ią od ostatniey zguby, z azardem własnego życia i maiątku bronił. Nie tayne zapewne będzie całemu światu nayniesprawiedliwsze z nami obcey przemocy w brew licznym Traktatom święcie dochowanym, w brew mówię licznym i niezaprzeczonym Rzplitey Prawom postępowanie.

Nayiaśnieyszy Królu! Nayiaśnieysze Stany! Byłem przeciwny wyznaczeniu Deputacyi, byłem przeciwny Instrukcyi dla teyże Deputacyi przepisaney, byłem przeciwny Plenipotencyi, bom się spodziewał tych skutków, iakie dzisiay oczywiście postrzegam; ale uledz większości głosów musiałem.

 Nay-

Nayiaśnieyſze Stany! Oświadczyłem Wam w mych Głosach w tey tu Izbie mianych, sposob myślenia mego, ſtałość i determinacyą, które przy tak sprawiedliwym Intereſsie Kraiu naſzego, powodowały i powodować mną będą, bo nie umiem zmieniać własnego przekonania mego.

Nie będę tu powtarzał licznych dowodów i przyczyn przeciwko żądaniu powiękſzenia Plenipotencyi dla Deputowanych, wyięcia z niey wyrazu: — *Konfederacya Targowicka* — i podpisania podanego Proiektu Traktatu, gdyż te w licznych Głosach światłych Kollegów moich przedemną mówiących iasno i dokładnie są wymienione, muſzę tylko dodać, iż pozwolić na te trzy żądania, ieſt to nie tylko zmazać i ſkaſsować Prawa świeżo przez nas samych *unanimitate* uſtanowione, a tym samym wzruſzyć ſię na tym Seymie nie mogące: ieſt to nie tylko bydź przedaycą tak licznych współ Braci naſzych, ale nawet ieſt to wyraźnie złamać przyſięgę Bogu Stworcy Swiata dobrowolnie przy przyſtąpieniu do Konfederacyi Targowickiey na bronienie całości Granic wykonaną, od którey nas nikt ani uwolnił, ani uwolnić może.—

Nie chcąc zaiſte popełnić krzywoprzyſięſtwa i bydź wspolnikiem zguby moiey Oyczyzny, oświadczam ſię, iż tak na powiękſzenie Plenipotencyi Deputowanym, iako też wyięcie z niey umieſzczonego wyrazu, iż pod Związkiem Konfederacyi Targowickiey Seymuiemy, tudzież na podpisanie podanego Proiektu Traktatu, nigdy pozwolić nie mogę i nie pozwalam, i chociażby przemoc iakiegokolwiek gwałtu w tey mierze użyć przedſięwzięła, ia zawſze do momentu tego, póki tylko osoba moia wolną będzie, opierać ſię gwałtowi nie przeſtanę, i przeciwko takowym czynnościom przed Bogiem, Narodem i całą Europą proteſtuię ſię.

Nayiaśnieyſzy Krolu! Nayiaśnieyſze Rzplitey Stany! Może gorliwość moia w tym tu mieyscu, które licznym Obcym Woyſkiem obtoczone, z którego nikómu z nas bez biletu wyieżdżać nie wolno, nie potrafi przeſzkodzić gwałtowi, ale pytam ſię czy należy zważać na to Poſłowi chcącemu pełnić Inſtrukcyą, Obywatelowi poczciwie myślącemu? Nie zaiſte! kto ſię raz poświęcił na uſługi Oyczyznie, winien w każdey materyi ſzkodliwey dla Kraiu ſtałe i z determinacyą opozycyą czynić, winien nie zważać na żadne osobiſte nieſzczęścia, winien ślady gwałtu obcey przemocy zoſtawiać, i samey tylko większości Głosów iako w Seymie Konfederackim ulegać. Niechay przez ten sposob pozna Narod, poznaią Wspoł Ziomkowie Poczciwych Obywateli, dobrze myślących Poſłów, w gronie Prawodawców ſwoich.

Co do rozpoczętych materyy, gdy te porządkiem ułatwiane bydź powinny, naprzod więc żądaniem ieſt moim, ażeby Nayiaśnieyſze Stany zalecili JWW. Pieczętarzom przygotowania Proiektu do Noty odpowiedniey na Notę JW. Ambaſsadora Roſsyyſkiego przed kilku dniami w okoliczności wyięcia z Plenipotencyi wyrazu, iż pod Związkiem Konfederacyi Targowickiey Seymuiemy, podaną; gdyż ta do tych czas zoſtaie bez żadney odpowiedzi; wyrazy zaś w Proiekcie do Noty odpowiedniey, życzyłbym sobie, iżby były zgodne z powagą Narodu Naſzego.

Po czym ieżeli przyſtąpiemy do dania Rezolucyi na Rapport Deputacyi do traktowania z JW. Ambaſsadorem Roſsyyſkim wyznaczoney, i żądanie tegoż JW. Ambaſsadora względem rozſzerzenia mocy dla Deputowanych, i podpisania podanego Proiektu Traktatu, w ten czas dopraſzać ſię będę o przeczytanie Noty naſzey odpowiedniey *unanimitate* pod 23. Junii zadecydowaney, iako też Traktatów 1775.

Roku

Roku z trzema Potencyami Sąſiedzkiemi zawartych, które nauczą nas, iak sobie w tym Punkcie poſtąpić powinniśmy, iaką Rezolucyą na Rapport Deputacyi, oraz iaką odpowiedź na Notę JW. Ambaſsadora Roſsyyſkiego dnia wczorayſzego czytana, dać nam należy.

Jżbyśmy zaś nie opuścili naymnieyſzych okoliczności, któreby Nas nie tylko przed własnym Narodem, ale nawet przed całą Europą od suppozycyi o niebaczności, nieoſtrożności, i podłości naſzey uwolnić mogły, i ktoreby zdolne były przekonać tak Narod naſz, iako też inne Narody o wyraźnych i nadzwyczaynych gwałtach obcey przemocy w intereſsie naſzym, tak sprawiedliwym, wypada nam zalecić JWW. Pieczętarzom Oboyga Narodów, iżby niezwłocznie Proiekt Traktatu podany od JW. Ambaſsadora Roſsyyſkiego był komunikowany Miniſtrom Dworów Zagranicznych tu przytomnym, tym sposobem cała Europa będzie wiedziała w iak smutney ieſteśmy sytuacyi, i pod iaką nigdy nieſłychaną zoſtaiemy przemocą. Podaię więc w tey mierze Proiekt i o przeczytanie, a potym zapytanie ſię o zgodę na niego JW. Marſzałka Seymowego upraſzam, i Kontynuacyą Głosu mego po przeczytaniu Proiektu sobie zamawiam.

Teraz kontynuuiąc daley rozpoczęty Głos, spodziewam ſię, iż Nayiaśnieyſze Stany takowy przeczytany Proiekt zalecenia JWW. Pieczętarzom bez deliberacyi iednomyślnie przyiąć raczą.

Nayiaśnieyſzy Krolu! Nayiaśnieyſze Rzplitey Stany! Nim głos móy zakończę, nie mogę zamilczeć zdania mego względem Noty JW. Ambaſsadora Roſsyyſkiego dnia dziſieyſzego podaney, i dopiero co w Izbie przeczytaney; nad wyrazami tey Noty gdy ſię zaſtanawiam, wyſtawiam sobie, iż Deputacya zupełnie zakończyćby powinna dalſze kontynuowanie swoich Seſsyy, wyznaczona bowiem ieſt do porozumienia ſię i traktowania z JW. Ambaſsadorem Roſsyyſkim podług daney sobie od nas Inſtrukcyi, lecz na coż przyda ſię traktowanie między dwoma Stronami, z których iedna ſilnieyſza od drugiey, ufna w przemoc ſwoię na początku zaraz Seſsyi Konferencyinych przynoſząc gotowy Proiekt w rzeczy takiey, do którey, ani Deputacya ani sam Seym umocowani od Narodu nie są; rozkazuie drugiey podpisanie wieczyſtey hanby i nieſławy w oczach całego świata, podług mnie ieſt to gwałt ieden z naywiękſzych, nad którym zaſtanowić nam ſię należy, a to dla tego, izbyśmy przez prędkość i bojaźń naſzę bez dokładney rozwagi, Oyczyznie naſzey nie przyspieſzyli zguby. Ja zaiſte nie zważaiąc na żadne poſtrachy i osobiſte nieſzczęścia, gdyż na tę podeymuiąc ſię funkcyą Poselſką, w teraźnieyſzych okolicznościach przygotować ſię byłem winien, rozumiem, iż dopełniam powinności Posła, gdy w takowym przypadku odwołam ſię do Prawa Titulo — *Bezpieczeńſtwo Osób Seymuiących*, przez Nas samych napisanego, ktore mowi „ iż gdyby gwałt przez obcą moc na „ Osobie, lub Maiątku któregokolwiek z Seymuiących był dopełnio„ nym, czynności Seymowe wſtrzymać winniśmy„ Nie znamſia gwałtu większego nad ten, o ktorym z Noty dopiero przeczytaney dowiaduiemy ſię, w niey albowiem nie tylko Król i Seym, ale nawet cały Narod Polſki iuż licznemi nieſzczęściami przyciśniony wyraźnie ieſt zagrożony; ſtawam więc przy tym Prawie i oświadczam ſię, iż ani na kontynuowanie czynności Seymowych, ani na kontynuowanie czynności Deputacyinych nie pozwolę, ieżeli te gwałty, które w Nocie widzę przyobiecane, popierane będą.

PRZY-

